

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Tuza Béla ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Buzás Tamás jogtanácsos által képviselt alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2008. június 26-án kelt 16.G.41.959/2007/9. számú ítélete ellen a felperes részéről 10. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 (egyszázezer) forint másodfokú perköltséget, és külön felhívásra az államnak 900.000 (kilencszázezer) forint jogorvoslati illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes gyógyszerár működtetésére személyi jogosultsággal rendelkező, egyéni egészségügyi vállalkozó. 2004. július 20-án a felperes, mint számlatulajdonos és az alperes, mint bank ... Folyószámla Szerződés elnevezésű megállapodást kötött, melynek keretében az alperes vállalta, hogy a számlatulajdonos forint fizető eszközeinek nyilvántartására, kezelésére forint folyószámlát nyit és vezet.

A Borsod-Abaúj Zemplén Megyei Bíróságon ... ügyvéd által képviselt ..., mint felperes és a jelen per felperese, mint alperes között szerződés teljesítése iránt per volt folyamatban, s a megyei bíróság 2006. november 2-án kelt 13.P.20.052/2006/27. számú ítéletével kötelezte a jelen per felperesét, hogy fizessen meg ...nak 11.000.000 forintot és a rendelkező részben meghatározott mértékű kamatait, valamint 500.000 forint perköltséget. Fellebbezés folytán a

Debreceni Ítéltábla 2007. március 2-án kelt Pf.II.20.031/2007/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és kötelezte a jelen per felperesét, hogy 15 napon belül fizessen meg ...nak 250.000 forint fellebbezési eljárási költséget.

A jogerős ítélet alapján a jelen per felperese nem teljesített, ... meghatalmazása alapján a jogi képviselő, ... ügyvéd azonnali beszédési megbízást nyújtott be a felperes bankszámlája terhére 19.597.000 forint behajtása érdekében. Az alperes az azonnali inkasszót teljesítette, és a 19.597.000 forintot átutalta az inkasszón megjelölt bankszámlára.

A felperes a 2007. június 26-án és június 29-én kelt leveleiben sérelmezte az azonnali beszédési megbízás teljesítését arra hivatkozással, hogy az ítélet csupán, mint természetes személyt kötelezi és nem a vállalkozót, így az inkasszót a vállalkozói folyószámláról nem teljesíthette volna az alperes. Az alperes álláspontja szerint az azonnali inkasszó teljesítése jogszerű volt.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kártérítés jogcímén kötelezze az alperest 19.597.000 forint és ennek 2007. augusztus 1. napjától járó késedelmi kamatai, valamint a perköltség megfizetésére. Álláspontja szerint jogellenesen járt el a bank, amikor a kifejezetten vállalkozási bankszámlaforgalmat lebonyolító számlája terhére teljesítette a 19.597.000 forint összegű azonnali beszédési megbízást, mivel ez a tartozás nem a felperes egyéni vállalkozási tevékenységi körében keletkezett, ezért az alperes kártérítési felelősséggel tartozik. Hivatkozott a felperes arra is, hogy az inkasszót nem a jogerős ítélet jogosultja nyújtotta be, így annak teljesítését ezen okból is meg kellett volna tagadnia az alperesnek.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Hivatkozása szerint a felperesnek nincs perbeli jogképessége, a felperes, mint egyéni vállalkozó és a felperes, mint magánszemély vagyona nem különül el, s az inkasszó alapjául szolgáló követelés egyébként is a felperes egyéni vállalkozói tevékenységével függött össze, az azonnali beszédési megbízást benyújtó személy pedig a követelés behajtására jogosulttól származó meghatalmazással rendelkezett.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 393.955 forint perköltséget, és a Magyar Államnak külön felhívásra 900.000 forint kereseti illetéket. Határozata indokolásában megállapította; a felperes, mint számlatulajdonos és az alperes, mint pénzüintézet között a Ptk. 529. §-ának (1) bekezdése szerinti bankszámlaszerződés jött létre. A Ptk. 318. §-a szerint alkalmazandó Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján azt vizsgálta, hogy az alperes az inkasszó teljesítésével jogellenes magatartást tanúsított-e, s ezáltal fennáll-e a kártérítési felelőssége. Megállapította; a felperes a 2003. évi LXXXIV. tv. hatálya alá tartozó egyéni egészségügyi vállalkozóként az 1994. évi LIV. tv. 15. §-a szerinti személyi jog alapján gyógyszerterát működtetett. Az egyéni vállalkozói tevékenységet végző természetes személy esetén nem különül el a természetes személy és az egyéni vállalkozói tevékenység körébe tartozó vagyon köre, így az egyéni vállalkozói tevékenységet végző magánszemély mind a természetes személyként, mind az egyéni vállalkozói tevékenységből eredő kötelezettségeiért teljes vagyonával felel.

Az inkasszó szabályszerű volt, megfelelt a 21/2006. (XI. 24.) MNB rendelet 28. §-ában és a 227/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet 6. § (3) bekezdés b) pontjában írt feltételeknek, s ... képviselőjét ellátó ügyvéd jogosult volt az azonnali beszédési megbízást benyújtani, azon bankszámlaként az ügyvédi letéti számláját megjelölni, figyelemmel a Pp. 70. §-ának (2) bekezdésében írt rendelkezésekre és a Ptk. 219. §-ának (2) bekezdésében és a 222. §-ában foglalt szabályokra. Miután az alperes jogosan teljesítette az azonnali beszédési megbízást, így jogellenesség hiányában kártérítési felelősség nem terheli. Mindezekon túlmenően a felperest kár nem érte, hiszen az alperes az átutalt összeggel a felperes jogerős ítélet alapján fennálló tartozását egyenlítette ki. A Pp. 48. §-ának (1) bekezdése és a Ptk. 8. §-ának (1) bekezdésében foglaltak értelmében nem fogadta el az elsőfokú bíróság az alperesnek azt a hivatkozását, hogy a felperes nem rendelkezik perbeli jogképességgel. A Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a pereszes felperest kötelezte, hogy fizesse meg az alperesnek a jogtanácsosi munkadíjként felmerült perköltségét, és külön felhívásra a Magyar Államnak 900.000 forint kereseti illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezést terjesztett elő, elsődlegesen a Pp. 252. §-ának (3) bekezdése alapján annak hatályon kívül helyezését, másodlagosan a határozat megváltoztatásával a kereseti kérelmének megfelelő döntés meghozatalát kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem a keresetet bírálta el, hanem az általánosság szintjén tett megállapításokat, így nem vizsgálta a felperes által azt az elsődlegesnek tartott kérdést, hogy a Ptk. szerinti gazdálkodó szervezet megjelölésnek van-e egyáltalán bármilyen szerepe a keresettel összefüggésben vagy sem. A kérdés az, hogy az egyéni vállalkozásban lévő „vagyon” minek számít, hiszen az nem a természetes személy saját felhasználású vagyona, hanem a gazdálkodó szervezeté, amely az engedélyében foglaltak szerinti üzletszerű szolgáltató tevékenységhez használható. Azon érvelése alátámasztására, amely szerint elkülönül az egyéni vállalkozó üzleti célú vagyona a természetes személy vagyonától, az 1990. évi XCIII. törvény rendelkezéseire hivatkozott (Itv. 102. § (1) bekezdés f), t) pont, 102. § (1) bekezdés h) pont, 17/B. § (1) bekezdés), valamint az 1997. évi LXXX. tv. 4. § b) pontjában írt értelmező rendelkezésekre hivatkozott azzal, hogy nincs azonosságjel a természetes személy és az egyéni vállalkozó között. Sérelmezte továbbá az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását, amely szerint a felperest kár nem érte, előadta; a pénzforgalmi bankszámla teljes „leürítésével” gyakorlatilag megszüntette a vállalkozást azzal, hogy a gazdasági tevékenységhez szükséges - túlnyomórészt teljesen idegen - pénzeszközt elvitte.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben feltárta a tényállást, és érdemben helyes döntést hozott.

A felperes a következők szerint megalapozatlanul hivatkozott fellebbezésében arra, hogy az elsőfokú bíróság nem a keresetet bírálta el.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes és az alperes között a Ptk. 529. §-ának (1) bekezdésében szabályozott bankszámlaszerződés volt érvényben, mely törvényhely kimondja; bankszámlaszerződéssel a pénzüintézet kötelezettséget vállal arra, hogy a vele szerződő fél (számlatulajdonos) rendelkezésére álló pénzeszközöket kezeli és nyilvántartja, azok terhére a szabályszerű kifizetési és átutalási megbízásokat teljesíti, a számlatulajdonost a számla javára és terhére írt összegekről, valamint a számla egyenlegéről értesíti.

A Ptk. hivatkozott §-ában szabályozott bankszámlaszerződés megbízási típusú jogviszonyt hozott létre a peres felek között, e jellegéből adódóan a pénzüintézetre, mint megbízottra is vonatkoznak a Ptk. 474. §-ának (2) bekezdésében foglaltak, így a banknak megbízója érdekében vizsgálnia kell a fizetési megbízások szabályszerűségét. A felperesnek az alperesi pénzüintézettel szemben kártérítés megfizetése iránt előterjesztett keresetére tekintettel a Ptk. 318. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazandó Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján helyesen vizsgálta elsőként a bíróság, hogy az alperes szerződést szegett-e, és ezért jogellenes magatartást tanúsított-e a perbeli prompt inkasszó teljesítésével.

A perbeli esetben a felperesnek az alperesnél vezetett bankszámlája ellen azonnali megbízást nyújtott be jogi képviselője útján a perben nem álló ... jogosult. ... jogosultnak a jelen per felperesével szembeni követelése jogerős bírósági határozaton alapult, így a prompt inkasszó benyújtására a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. tv. (Vht.) 6. §-ának (1) bekezdése alapján került sor azzal, hogy a pénzforgalmi úton érvényesíthető pénzkövetelésének azonnali beszédési megbízással történő behajtására ... jogosult meghatalmazást adott az őt képviselő ügyvédnek. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a prompt inkasszó szabályszerű volt, az megfelelt az azonnali beszédési megbízás teljesítése időpontját tekintve az irányadó 21/2006. (XI. 24.) MNB rendelet 28. §-ában és a 227/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet 6. § (3) bekezdésének b) pontjában írt feltételeknek, és helyesen foglalt állást abban is, hogy ...t képviselő ügyvéd jogosult volt a perbeli prompt inkasszó benyújtására, és a követelés behajtására. Az iratoknál elfekvő meghatalmazás a jogi képviselőt erre kétségtelenül feljogosította.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság azzal a megállapításával sem, hogy a jogerős bírósági ítélet alapján az alperes jogosult volt a perbeli azonnali beszédési megbízást teljesíteni a felperes számlája terhére.

A fellebbezés kapcsán a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének az indokolását a következőkkel egészíti ki. felperest, a jelen per felperesét jogerős ítélet kötelezte ... javára pénzkövetelés megfizetésére. Ezért a Vht. 6. §-ának (1) bekezdése alapján benyújtott azonnali beszédési megbízást tekintve az alperesi banknak a 21/2006. (XI. 24.) MNB rendelet 28. §-ának (4) bekezdése szerint azt

kellett vizsgálnia, hogy a jogosult csatolta-e a végrehajtás alapjául szolgáló okirat hiteles kiadmányát vagy annak hitelesített másolatát, s amennyiben a végrehajtás alapjául szolgáló másodfokú határozat rendelkező része nem tartalmazza a marasztalás összegét, ez esetben a jogosult mellékelte-e az első fokú határozatot is. Vizsgálni köteles továbbá; ha a végrehajthatóság feltételnek vagy időpontnak a bekövetkezésétől függ, csatolták-e a feltétel vagy időpont bekövetkezését tanúsító közokiratot is. Ezen túlmenően a pénzügyintézetnek arról is meg kell győződnie, hogy a jogosult érvényesítheti-e a követelését a benyújtott bírósági határozat alapján, mivel a Vht. 6. § (2) bekezdésének b) pontja kifejezetten kimondja; pénzforgalmi úton lehet behajtani a pénzkövetelést, ha a végrehajtás általános feltételei fennállnak. A végrehajtás általános feltételeit a Vht. 13. §-ának (1) bekezdése határozza meg, eszerint a végrehajtható okiratot akkor lehet kiállítani, ha a végrehajtható okirat követelést (marasztalást) tartalmaz, jogerős vagy előzetesen végrehajtható, és a teljesítési határidő eltelt.

Nem volt kétséges az ügyben, hogy a végrehajtani kért határozat megfelelt a Vht. 13. §-ában írt általános végrehajtási feltételeknek. Mindezekből - a másodfokú bíróság álláspontja szerint - levonható az a következtetés, hogy nem tanúsított jogellenes, szerződésszegő magatartást az alperes akkor, amikor a jogvita tárgyát képező azonnali beszédési megbízást (prompt inkasszót) teljesítette.

Téves a felperes azon álláspontja; felperes, mint természetes személy, és mint egyéni vállalkozó között nincs azonosság, egyéni vállalkozás alapítására ugyanis csak természetes személy jogosult az egyéni vállalkozásról szóló 1990. évi V. tv. 2. §-ának (1) és (3) bekezdése értelmében. A perbeli jogvita eldöntése szempontjából nem bír jelentőséggel, hogy a Ptk. 685. §-ának c) pontja az egyéni vállalkozót a gazdálkodó szervezetek között sorolja fel, valamint nem relevánsak az ügy megítélésére nézve az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv., és a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1990. évi LXXX. tv. fellebbezésben megjelölt §-ai, ezen értelmezéseket csak a hivatkozott körben rendeli alkalmazni a törvény.

A rendelkezésre álló jogerős bírósági ítélet alapját képező tényállásból egyértelműen kitűnik, hogy a jelen per felperese és ... közötti jogvita nem a felperes magánszféráját érintette, ezért tévesen állította a felperes azt is, hogy a tartozás nem a felperes egyéni vállalkozási tevékenységi körében keletkezett. Az egyéni vállalkozó korlátlan felelősségét az 1990. évi V. tv. 11. §-ának (1) bekezdése meghatározza, amely szerint az egyéni vállalkozó a tevékenységéből eredő kötelezettségeiért teljes vagyonával korlátlanul felel. Ezért a felperes fellebbezése ez okból is megalapozatlan.

Mindezekre tekintettel sem az első fokú ítélet megváltoztatására, sem pedig a per újbóli tárgyalásának az elrendelésére nincs alap, ezért a Fővárosi Ítéletábrla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint köteles az alperesnek a másodfokú okozott költségét megtéríteni, amely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alkalmazásával megállapított jogtanácsosi munkadíjat foglalja magában.

A felperes a 900.000 forint jogorvoslati illetéket nem rótta le, ezért az 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 64. §-a szerint alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése és a 15. §-ának (1) bekezdése alapján köteles az államnak az adóhatóság külön felhívására megtéríteni.

Budapest, 2009. június 16.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

. Rédei Anna s. k.,
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s. k.,
bíró